

ZABEZPEČENÍ ZASAZENÍ DRUHÝCH SLEDŮ

Zkušenosti z Velké vlastenecké války potvrzují, že k úspěšnému vedení útoku je nutné mít dostatek druhých sledů a záloh. Tyto zkušenosti neztratily na významu ani v současnosti, kdy rozhodující úkoly ničení plní jaderné zbraně a podstatně vzrostla účinnost konvenčních zbraní. Proto použití druhých sledů je důležitou součástí přípravy a vedení boje i operace a je mu věnována v přípravě velitelů, štábů i výcviku vojsk značná pozornost. Odrazem toho jsou i úkoly, uvedené v hlavních výcvikových dokumentech ČSLA na výcvikový rok.

Druhý sled je prvkem bojové nebo operační sestavy. Za útoku je určen především k narůstání úsilí na směru hlavního úderu nebo k jeho přenesení a rozvinutí útoku na novém směru, vystřídání vojsk prvního sledu, která ztratila bojeschopnost, ničení nepřítele, jenž vede protizteč (protiúder), udržení čar a objektů v průběhu boje (operace), ničení nepřátelských výsadek nebo zbytků sil v hloubce a na bocích sestavy vlastních vojsk. Na operačním stupni mohou být druhé sledy použity i k vytváření úderných uskupení a operační manévrovací skupiny. Na taktickém stupni (divize—pluk) je možné druhé sled využít jako základ k vytváření předstuněného, speciálního, obcházecího a přepadového odřadu, taktického vzdušného výsad-

ku (TVV) atd. Z uvedeného je patrné, jak rozmanité úkoly mohou druhé sledy plnit. Je proto snahou velitelů, aby je měli k dispozici při řešení hlavních úkolů boje (operace).

Ničení druhých sledů našich vojsk věnuje velení NATO značnou pozornost. Nejnebezpečnějšími prostředky jsou především jaderné zbraně, taktické letectvo a PTRS, které je mohou podstatně oslabit, narušit, popřípadě i zmařit jejich zasazení. Nová „operačně strategická koncepce“ k vedení války v Evropě vedle ničení vojsk prvního sledu zvýrazňuje také vedení boje s druhými operačními sledy a zálohami. Prostředkem k tomu jsou kromě jiného průzkumné a palebné systémy, vysoce přesné zbraně a nové způsoby boje.

Předpokladem použití druhých sledů je uchování jejich bojeschopnosti, vytvoření výhodných podmínek k zasazení a plnění bojového úkolu. K tomu je nutné uskutečnit řadu opatření, z nichž nejdůležitější jsou **jaderné a palebné ničení nepřítele, protivzdušná obrana, velení, stranickopolitická práce a všestranné zabezpečení.**

Zásadním způsobem ovlivní zasazení druhého sledu **jaderné a palebné ničení nepřítele**, které musí respektovat zvláštnosti při použití druhého sledu.

Jeho zasazení představuje jeden z operačních (taktických) úkolů, na zabezpečení

ní kterého se může organizovat jaderné a palebné ničení. Hlavním cílem je zničení nebo způsobení maximálních ztrát nepříteli, snížení bojového potenciálu, dosažení výhodného poměru sil ve prospěch druhého sledu a vytvoření předpokladů ke splnění úkolu. Snížení bojového potenciálu by mělo být takové, aby požadovaný poměr sil a prostředků zabezpečil splnění úkolu s pravděpodobností palebného ničení 0,8 až 0,9 (to jsou hodnoty pro směr hlavního úderu, kde především bude druhý sled zasazován). Dosažení těchto hodnot bude možné jen komplexním a co neefektivnějším působením všech palebných sil a prostředků, to znamená raketového vojska, frontového a vojskového letectva, dělostřelectva, které působí ze zakrytých palebných postavení, prostředků pro přímou střelbu, palbou motostřeleckých (tankových) vojsk a jiných.

Neméně důležité bude i stanovení podílu jednotlivých druhů vojsk na objemu úkolů palebného ničení. Jak potvrzují zkušenosti ze cvičení, pro RVD to může být v závislosti na konkrétní situaci a především počtu zbraní a munice 50—55 %, letectvo 30 až 35 %, tanky, BVP, PTZ 10—15 %.

Jaderné a palebné ničení při zasazení druhého sledu k rozvíjení útoku je možné organizovat v souladu s konkrétní situací vlastních vojsk i nepříteli a také tempem útoku ve čtyřech obdobích jako palebné zabezpečení přesunu vojsk, palebná příprava zteče, palebná podpora zteče a palebný doprovod vojsk útočících v hloubce nepřátelské obrany.

Palebné zabezpečení přesunu vojsk je vhodné plánovat, ale podle situace se nemusí uskutečnit, zejména bude-li výchozí prostor ve vzdálenosti 20—25 km od linie fronty. V tomto případě je možné současně s vyváděním vojsk zahájit přímo palebnou přípravu zteče. Bude-li čára zasazení ve větší vzdálenosti (např. při zasazení druhého sledu vševojskové armády z prostoru rozmístění), nebude možné organizovat toto palebné zabezpečení po celou dobu přesunu, ale soustředí se jen na nejdůležitější nepřátelské prostředky.

Jaderné a palebné ničení při zasazení druhých sledů nebude jen jejich záležitostí, ale výrazněji se zvýší úloha toho stupně, který o zasazení rozhodl. Musí stanovit základní vševojskové i ostatní údaje pro plánování, organizaci, zabezpečení a řízení jaderného a palebného ničení. Stáb druhého sledu bude podrobně plánovat, konkrétně organizovat a především uskutečňovat ničení nepříteli.

K aktuálním požadavkům a tendencím, které jsou prosazovány i do jaderného a

palebného ničení při zasazení druhých sledů, patří:

- zvětšování hloubky ničení nepříteli a tím i vzrůstající možnost současného vyřazení většího množství jeho sil a prostředků; myslím, že tato tendence v souvislosti s novými možnostmi obchvatu ze vzduchu má charakter hlubokého (dalekého) palebného boje,

- upřesnění místa a úlohy průzkumných úderných i průzkumných a palebných systémů v jaderném a palebném ničení,

- stanovení norem pro ničení v souvislosti se zaváděním zdokonalených a moderních zbraní a vysoce účinné munice i nových prostředků nepříteli, na které budou vedeny údery,

- určení a zničení nejdůležitějších objektů, které mohou svým působením znatelně nebo narušit zasazení druhých sledů, např. místa velení a řízení zbraní, jaderné zbraně, průzkumné a palebné systémy, vysoce přesné i protitankové zbraně,

- dosažení překvapení ve způsobech palebného ničení a představení nepříteli v úderech a palbě,

- používání matematických metod, které umožňují objektivně stanovit ukazatele jaderného a palebného ničení.

V souvislosti s rozvojem taktiky a operačního umění dochází k přehodnocování obsahu a místa zabezpečení v činnosti vojsk, neboť o výsledku boje a operace nemusí rozhodovat jen množství a kvalita zbraní, bojové techniky a způsoby jejich použití, ale i zabezpečení jejich činnosti. O tom svědčí zkušenosti z lokálních válek, ve kterých zejména průzkum, REB, operativní maskování a podle konkrétní situace i další druhy všestranného zabezpečení zásadně ovlivnily průběh boje a mnohdy i celého konfliktu.

Na taktickém stupni pro divizi—pluk byl obsah všestranného zabezpečení boje jednoznačně vymezen Bojovým řádem pozemního vojska ČSLA, část 1. Nově je vymezena i úloha vševojskového velitele při organizaci všestranného zabezpečení.

Na operačním stupni je předpisem Oper-1-1 čl. 36 vymezena organizace zabezpečení bojové činnosti. Kromě toho se v poslední době používá i termín všestranné zabezpečení operace, který podle mého názoru lépe vystihuje stupeň velení, na němž se opatření uskutečňuje, ale i jeho rozsah a kvalitu. Ukazuje se však potřeba i na operačním stupni upřesnit rozsah a obsah všestranného zabezpečení i povinnosti velitelů a náčelníků ve vztahu k jeho organizaci a řízení.

Z úloh druhých sledů v boji (operaci) a významu všestranného zabezpečení je zapotřebí vycházet při jeho vymezení v za-

sazování druhých sledů. Je nutné chápat je jako součást jednotného systému opatření k všestrannému zabezpečení boje a operace, jehož cílem je zabránit nebo alespoň omezit možnosti nepřítele v působení na ně, vytvořit výhodné podmínky pro přesun, rozvinutí, zasazení a vedení boje. Při zasazení druhého sledu by měl být hlavní důraz zpravidla položen na organizaci průzkumu, maskování, OPZHN, REB, ženíjní zabezpečení, některá opatření speciálního technického a týlového zabezpečení.

V průběhu vedení boje a operace budou nejdůležitější opatření všestranného zabezpečení druhého sledu kontrolována a upřesňována; dojde-li k zásadní změně úkolu druhého sledu i zcela změněna. Zvláštností uvedeného zabezpečení druhých sledů je to, že v průběhu boje (operace) je uskutečňuje druhý sled především vlastními silami a prostředky s využitím těch opatření, která jsou vykonávána ve prospěch prvního sledu případně dalších prvků bojové (operační) sestavy. Naopak, před zasazením bude druhý sled tím prvkem bojové (operační) sestavy, na který se především tato opatření soustředí. Jejich rozsah bude záviset na stupni velení, jenž bude zasazovat druhý sled, na situaci vlastních vojsk, zejména druhého sledu, možnostech nepřítele v působení proti nim, celkovém stavu zabezpečení, geografických podmínkách, denní a roční době.

V souvislosti se zasazením druhého sledu jsou v rámci všestranného zabezpečení boje (operace) řešeny zpravidla tyto úkoly:

V průzkumu — získání údajů o nepřátelských prostředcích jaderného napadení, průzkumných a palebných systémech, letectvu, prostředcích REB, dělostřelectvu, které mohou působit na přesunující se druhý sled; charakteru, ženíjním budování, slabých a silných místech obrany nepřítele; systému zátarasů; rozmístění protitankových zbraní, přírodních i umělých překážkách na osách přesunu.

V OPZHN — opatření ochrany vojsk při přesunu; jejich varování o nebezpečí a použití ZHN nepřítelem, vedení vlastních jaderných úderů, zamoření terénu a ovzduší; úkoly k odstraňování následků použití nepřátelských ZHN.

V REB — která místa velení a jaké prostředky REB ničit; jaké radioelektronické, rádiové a radioreléové systémy (prostředky) rušit; opatření k radioelektronické ochraně vlastních systémů; opatření k boji s nepřátelským technickým průzkumem.

V maskování — (na taktickém stupni) opatření při přesunu a rozvinutí vojsk; klamání nepřítele o místu a době zasazení druhého sledu.

V ženíjním zabezpečení — úprava a údržba komunikací pro přesun druhého sledu; počty, místa, doba a způsoby zřízení průchodů v zátarasech; průzkum a ničení nepřátelských jaderných min; zřízení zátarasů k zabezpečení zasazení.

V chemickém zabezpečení — zjišťování parametrů jaderných úderů; vzdušný radiální průzkum pochodových os a prstů; pozemní radiální a chemický průzkum; speciální očista vojsk po použití jaderných a chemických zbraní; odmožňování a dezinfekce zamořených úseků komunikací; použití dýmu.

V topograficko-geodetickém zabezpečení — zásobení velitelů a štábů topografickými a speciálními mapami; vydání informačních dokumentů o změnách terénu; pokyny ke kontrole přesnosti topograficko-geodetického připojení.

V hydrometeorologickém zabezpečení — získání hydrologických a meteorologických údajů, údajů o průchodnosti terénu na osách a v prostoru zasazení, na vodních překážkách.

V zajištění — (na taktickém stupni) prostory, na které je nutné za přesunu a v průběhu boje zaměřit zvláštní pozornost; pochodové zajištění vojsk.

V oblasti speciálního technického zabezpečení — zajištění raketami a municí; příprava tanků, BVP, dělostřelectva a ostatních prostředků k bojovému použití.

V oblasti týlového zabezpečení — lhůty vytvoření a množství zásob materiálu; normy spotřeby zejména PHM a způsob jejich doplnění; poskytování zdravotnické pomoci, odsun raněných a nemocných.

V závislosti na konkrétní situaci může být obsah opatření i jiný. V praxi zřejmě budou hlavní úkoly všestranného zabezpečení včetně zasazení druhého sledu navrhovat příslušní odpovědní náčelníci. Úloha velitele spočívá v posouzení jejich účelnosti, oprávněnosti, ve schválení a určení úkolů vykonavatelům.

Povinnosti velitelů a náčelníků vycházejí z jejich všeobecných povinností v této oblasti, konkrétní situace, stavu zabezpečení a úkolu druhého sledu.

Velitel je povinen v rozhodnutí stanovit ... „hlavní otázky všestranného zabezpečení“, organizovat a upřesňovat je před zasazením druhého sledu a kontrolovat jejich uskutečnění. Tím se dosahuje těsného přimknutí těchto opatření k bojovým úkolům. Jednotlivá opatření bezprostředně organizují a řídí (na základě pokynů velitele) příslušní zástupci a náčelníci.

Náčelník štábu je rozhodujícím organizátorem bojového zabezpečení a slaďuje činnost zástupců, náčelníků druhých vojsk a služeb, kontroluje vykonávaná opatření;

zvláštní povinnosti má při organizování a řízení průzkumu.

Zástupci velitele pro výzbroj a týl jsou hlavními organizátory, kteří odpovídají za příslušné druhy zabezpečení a spolupodílejí se na organizaci dalších opatření.

Náčelníci druhů vojsk a služeb organizují a řídí příslušné druhy zabezpečení a sladují je s dalšími opatřeními, především s bojovou činností vojsk.

Štáb organizuje bojové a další druhy všestranného zabezpečení.

Hlavní tendencí ve všestranném zabezpečení, která se promítá i do zajištění zasazení druhých sledů, je nutnost úzkého spojování opatření s plněním bojových

úkolů. V tomto směru je potřebné zvyšovat úlohu vševojskového velitele, zejména při organizaci, řízení a kontrole všestranného zabezpečení i odpovědnost příslušných odborných náčelníků, kterým přísluší je bezprostředně řídit. Myslím, že v souvislosti se zaváděním nových zbraní, bojové techniky a hledání dalších způsobů boje se může měnit obsah i rozsah všestranného zabezpečení, přičemž poroste především úloha REB. Aktuálním úkolem je hledání možností jak využít všestranného zabezpečení k ochraně před vysoce přesnými zbraněmi i průzkumnými a palebnými systémy, před technickým průzkumem nepřitele.

Zasazení druhého sledu je komplex úkolů, které plní velitelé, štáby a vojska a každý z nich má svou důležitou úlohu. V článku jsem poukázal jen na dva dílčí problémy z této oblasti. Jaderné a palebné ničení nepřitele a všestranné zabezpečení, které jsou nedílnou součástí zasazení druhých sledů a mohou významně ovlivnit jeho úspěšnost. Vycházejí z celkového systému ničení nepřitele a všestranného zabezpečení boje (opérace), ale v souvislosti se zasazením druhých sledů mohou mít i specifické zvláštnosti.